

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
техногенно-екологічної безпеки

Олександр МЕСТЕЛЬОВ

30 серпня 2021 р.

ПРОГРАМА

навчально-ознайомчої практики
здобувачів вищої освіти НУЦЗ України
1-го курсу навчання

Харків – 2021 р.

Розробники програми:

Завідувач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
к.т.н. доцент Сергій АРТЕМ'ЄВ

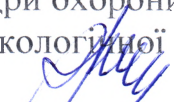
Викладач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
к.б.н., доцент Олексій ІЛЬНСЬКИЙ

Рецензенти:

Доцент кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки к.т.н.
доцент Ольга РИБАЛОВА.

Доцент кафедри моніторингу довкілля та природокористування ННІ екології ХНУ ім. В.Н. Каразіна к.військ.н., доцент Едуард КОЧАНОВ

Програму навчально-ознайомчої практики циклу вибіркової підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія» (для здобувачів вищої освіти, які навчаються на 1 курсі) рекомендовано протоколом засідання кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки, протокол №2 від 30.08.2021 р., затверджено рішенням вченої Ради факультету техногенно-екологічної безпеки, протокол №12 від 30.08.2021 р.

Завідувач кафедри охорони праці
та техногенно-екологічної безпеки
к.т.н доцент Сергій АРТЕМ'ЄВ

30 серпня 2021 року

ВСТУП

Предметом навчально-ознайомчої практики є вимоги наказу МНС України № 461 від 01.12.2003 року «Про затвердження положення про організацію та проведення практичної підготовки курсантів, студентів (слухачів) вищих навчальних закладів МНС України» і містить загальні положення щодо організації та проведення, практичної підготовки здобувачів вищої освіти у процесі придбання, закріплення і вдосконалення одержаних здобувачами вищої освіти – майбутніми фахівцями-екологами теоретичних знань, формування у них професійних умінь та навичок для виконання майбутніх функціональних обов'язків.

Міждисциплінарні зв'язки: навчально-ознайомча практика здобувачів вищої освіти є одним з етапів процесу підготовки здобувачів вищої освіти факультету техногенно-екологічної безпеки і проводиться наприкінці першого курсу навчання.

I. Мета та завдання навчально-ознайомчої практики

1.1. Метою проведення навчально-ознайомчої практики (далі – навчальна практика) під час підготовки здобувачів вищої освіти у Національному університеті цивільного захисту України, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» (ОПП – «Екологічна безпека») є закріплення здобувачами вищої освіти набутих загальних знань за освітньою програмою навчання, формування у них знань та навичок щодо майбутньої практичної діяльності.

1.2. Основними завданнями навчальної практики є:

- формування у здобувачів вищої освіти професійних практичних навичок і вмінь;
- прищеплення здобувачам вищої освіти інтересу до обраної професії фахівця-еколога;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок роботи з літературою та нормативно-правовими актами;
- виховання розуміння необхідності постійного удосконалення знань та творчого застосування їх у практичній діяльності.

Відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р.) навчальна практика здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти і проводиться, як правило безпосередньо у закладі вищої освіти.

Навчальна практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення під час одержання потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до навчання за зазначеною ОПП.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у НУЦЗ України зміст і послідовність проведення навчальної практики визначається програмою практики, яка для майбутніх фахівців, які навчаються за спеціальні-

стю 101 «Екологія» (ОПП – «Екологічна безпека») розробляється кафедрою охорони праці та техногенно-екологічної безпеки відповідно до навчального плану зазначеної спеціальності.

II. ВИД, БАЗИ ТА ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Навчальна практика здійснюється відповідно до вимог наказу МОН України від 8.04.1993 р. № 93 зі змінами, внесеними відповідно до наказу МОН від 20.12.1994 р. № 351 та наказу МНС України від 1.12. 2003 р. № 461 «Про організацію та проведення практичної підготовки курсантів, студентів (слухачів) вищих навчальних закладів МНС України».

Навчальна практика здобувачів вищої освіти відбувається безпосередньо в університеті під керівництвом завідувача кафедри ОП та ТЕБ.

Вид, бази та час проходження навчальної практики під час підготовки у НУЦЗ України фахівців за спеціальністю 101 «Екологія» (ОПП – «Екологічна безпека») наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Вид, бази та час проходження навчально-ознайомчої практики

№ з/п	Вид практики	База практики	Час проходження	Форма контролю
1.	Навчально-ознайомча практика	НУЦЗ України Кафедра ОП та ТЕБ	2 семестр	дифзалік

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль проходження навчальної практики здобувачами вищої освіти 1-го курсу навчання під час підготовки фахівців за спеціальністю 101 «Екологія» (ОПП – «Екологічна безпека») покладається на керівництво НУЦЗ України.

Навчально-методичне забезпечення і підготовку програми навчальної практики забезпечує кафедра ОП та ТЕБ. Організаційні питання, які пов'язані з проведенням даного виду практики визначаються наказом ректора університету.

Напередодні проведення навчальної практики з здобувачами вищої освіти та керівником практики від кафедри ОП та ТЕБ завідувачем кафедри ОП та ТЕБ проводиться нарада-інструктаж, на якій доводиться наказ про проведення практики з зазначеною категорією здобувачів вищої освіти та проводиться цільовий інструктаж з організаційних питань та безпеки праці.

Під час проведення інструктажу завідувачем кафедри ОП та ТЕБ основна увага зосереджується на питаннях організації проведення заходів практики, оформлення документів звіту та заповненні щоденника практики.

У календарному графіку проходження даного виду практики (складова щоденника) здобувач вищої освіти повинен зазначити усі завдання, які визначено програмою навчальної практики, та відмітити їх виконання щотижнево. Робочі записи під час проходження навчальної практики – це матеріал звіту, який формується здобувачем вищої освіти під час виконання завдань даного виду практики та захищається перед комісією після проходження практики за кожним з пунктів (складова щоденника).

Сторінка щоденника – «Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці» – це зміст характеристики завідувача кафедри ОП та ТЕБ (або керівника практики) стосовно питань виконання здобувачем вищої освіти завдань практики. Вона підписується керівником практики або завідувачем кафедри та засвідчується печаткою відділу персоналу університету.

У подальшому керівником навчальної практики здійснюється більш конкретизована постановка завдань з відпрацювання завдань даного виду практики. Загальне керівництво навчальною практикою здобувачів вищої освіти здійснює керівник практики, який призначається наказом ректора НУЦЗ України з числа науково-педагогічних працівників кафедри ОП та ТЕБ.

Керівник практики (від кафедри ОП та ТЕБ) зобов'язаний:

- перед початком навчальної практики надати до деканату факультету ТЕБ відповідні відомості про здобувачів вищої освіти, яких залучено до навчальної практики для складання наказу ректора;
- повідомити здобувачам вищої освіти про систему звітності з практики;
- після завершення проходження практики у складі комісії прийняти залік з проходження практики;
- доповісти завідувачу кафедри про результати проведення практики (із зауваженнями і пропозиціями щодо покращення даного виду практики здобувачів вищої освіти), представити підсумкові звітні документи.

Керівником проведення навчальної практики призначається науково-педагогічний працівник від кафедри ОП та ТЕБ, який брав участь у навчальному процесі, складові якого сплановано для відпрацювання практичних завдань даного виду практики.

Під час навчальної практики керівник практики організовує:

- інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки;
- інформування здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики;
- високу якість проходження практики відповідно до програми практики;
- контроль забезпечення встановлених умов для якісного виконання завдань практики здобувачами вищої освіти;
- аналіз роботи здобувачів вищої освіти та анкетування з ними із зауваженнями і пропозиціями щодо покращення проведення даного виду практики.

IV. ОBOB'ЯЗКИ І ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Під час проходження навчальної практики:

- виконувати завдання програми навчальної практики у повному обсязі;
- чітко виконувати усі пункти інструктажу з питань дотримання правил поведінки та заходів безпеки;
- одержати у повному обсязі навички, уміння, які необхідні для подальшої практичної роботи;
- представити після завершення занять усі звітні документи проходження практики та захистити перед комісією кафедри залік з проходження практики.

По завершенню проходження практики здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- заповнити щоденник практики відповідним звітним матеріалом;
- підготувати звіт з практики;
- отримати від керівника практики (або завідувача кафедри) характеристику стосовно виконання завдань практики (складова щоденника або окремо), засвідчену печаткою відділу персоналу університету.

Здобувач вищої освіти має право:

- знайомитись зі службовими документами в обсязі завдань, визначених програмою практики (з дозволу керівника практики);
- складати за дорученням безпосереднього керівника практики певні документи;
- користуватись лабораторними приладами, технічними та іншими засобами, наявними на кафедрі, службовою та довідковою літературою, інвентарним майном (з дозволу керівника практики).

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Навчальна практика здобувачів вищої освіти завершується захистом у формі диференційного заліку перед комісією, яка призначається наказом ректора. До складу комісії входять керівник практики від кафедри ОП та ТЕБ, інші НПП кафедри, визначені наказом ректора університету.

Комісія приймає диференційний залік у здобувачів вищої освіти протягом 3 діб після початку нового семестру навчання або відповідно до план-графіку виконання навчального плану за даною спеціальністю. Здобувач вищої освіти отримує залік з навчальної практики, виходячи з характеристики безпосереднього керівника практики та захисту звіту. Оцінка за навчальну практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і індивідуального плану здобувача вищої освіти за підписами членів комісії. Результати проходження навчальної практики та отримані характеристики фіксуються в особових справах здобувачів вищої освіти.

Критерії оцінювання навчальної практики наведено у таблицях 5.1 та 5.2.

Таблиця 5.1 – Критерії оцінювання навчально-ознайомчої практики (за складовими)

Складові оцінювання	Бали
1. Звітні документи з практики (звіт, щоденник, інші)	до 45
2. Захист звіту	до 25
3. Відповіді на запитання	до 30
Загальна сума балів	100
Додаткові (заохочувальні) бали	до 20

Таблиця 5.2 – Оцінювання навчально-ознайомчої практики

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Диференційний залік
90-100 (та вище з урахуванням не-обов'язкових завдань)	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	

Критерії оцінювання звітних документів з проходження навчально-ознайомчої практики (оцінюється від 0 до 45 балів):

37-45 балів – звітні документи представлено у повному обсязі, виконані вчасно, самостійно та забезпечують повне розкриття зазначеного виду практики. Мета чітко окреслена та досягнута. Завдання виконані у повному обсязі. Узагальнення і висновки базуються на якісно опрацьованій інформаційній базі;

28-36 балів – звітні документи виконано вчасно, теоретичні узагальнення та висновки в основному правильні, мають місце несуттєві недоліки;

19-27 балів – звітні документи виконано вчасно, теоретичні узагальнення та висновки аналітичної частини в основному правильні, проте відсутній самостійний аналіз статистичних та фактичних матеріалів, обґрунтування та визначення ефективності запропонованих рішень;

10-18 балів – звітні документи в основному розкривають сутність даного виду практики, але мають місце недоліки змістовного характеру. Пропозиції обґрунтовані не переконливо та недбало оформлені;

0-9 балів – відсутня логіка у побудові структури звітних документів практики. Відсутній взаємозв'язок теми, мети, завдань та висновків за практикою. Представлений статистичний матеріал є застарілим та оформлений з помилками.

Критерії оцінювання захисту звіту навчально-ознайомчої практики (оцінюється від 0 до 25 балів):

21-25 балів – доповідь аргументована, проілюстрована якісно оформленими наочними матеріалами, свідчить про наявність власної думки здобувача щодо змісту практики, є логічною і повною;

16-20 балів – доповідь насичена інформацією, що відображає відповідні результати проходження практики;

11-15 балів – доповідь побудована на фактах, що відображають відповідні результати проходження практики, мають місце незначні недоліки;

6-10 балів – доповідь прочитана за текстом, здобувач вищої освіти не володіє окремими питаннями теми, мають місце суттєві недоліки за змістом практики;

0-5 балів – доповідь прочитана за текстом та не відображає зміст виконаної роботи.

Критерії оцінювання відповідей на питання під час захисту звіту з навчально-ознайомчої практики (оцінюється від 0 до 30 балів):

25-30 балів – усі відповіді на питання правильні, розгорнуті та добре аргументовані;

19-24 бали – відповіді на питання правильні, але не завжди повні та конкретні;

13-18 балів – не усі відповіді на питання правильні або повні;

7-12 балів – здобувач вищої освіти не володіє окремими питаннями за змістом практики, відповіді є неповними;

0-6 балів – більшість відповідей на питання невірні, здобувач вищої освіти не володіє матеріалом за змістом практики.

Критерії оцінювання додаткових (заохочувальних) балів (оцінюється від 0 до 20 балів):

11-20 балів – індивідуальні завдання виконані у повному обсязі;

1-10 балів – індивідуальні завдання виконані не у повному обсязі;

0 балів – індивідуальні завдання не виконані.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму навчальної практики без поважних причин, до повторного проходження практики протягом поточного навчального року не допускається. Здобувач вищої освіти, який отримав негативну оцінку з практики, відраховується з НУЦЗ України. Загальні підсумки навчальної практики і заходи щодо її подальшого вдосконалення обговорюються на засіданнях кафедри ОПТЕБ не менше 1 разу протягом навчального року.

VI. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1	Під керівництвом керівника практики ознайомитись з:	
1.1	переліком навчальних дисциплін кафедри, які складають фахову підготовку за освітньо-професійною програмою «Екологічна безпека»	Відмітка у щоденнику
1.2	основними кваліфікаційними вимогами до професійних якостей фахівців екологічної безпеки	Відмітка у щоденнику
1.3	основними завданнями, які зможуть вирішувати випускники, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Екологічна безпека»	Відмітка у щоденнику
1.4	переліком документації з питань екологічної безпеки типового підприємства (установи)	Відмітка у щоденнику
1.5	Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища»	Відмітка у щоденнику
2	Відпрацювати:	
2.1	Теоретичний звіт з знання одного з законодавчих (підзаконних) актів України з питань охорони навколишнього природного середовища відповідно до вказівок щодо відпрацювання даного виду звітнього документа та представити його на перевірку керівнику практики по завершенню проходження практики. За наявності зауважень усунути вказані недоліки та представити виправлений звіт напередодні здавання заліку за даним видом практики у встановлені строки.	Звіт

Національний університет цивільного України

(повне найменування вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

здобувача вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет техногенно-екологічної безпеки

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

освітній ступень бакалавр

спеціальність 101 «Екологія» (освітня програма – «Екологічна безпека»)

1 курс, група _____

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи «___» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ім'я та ПРВЗВИЩЕ відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
підприємства, організації, установи «_____» 20__ року

(підпис)

(посада, ім'я та ПРВЗВИЩЕ відповідальної особи)

